

I

Nema me. Nema ničeg sem blede senke, u bašti kafea ove večeri. Čekao sam da kiša stane, taj pljusak koji se sručio u času kad me je Hute napustio.

Nekoliko sati pre toga, zatekli smo se poslednji put u prostorijama Agencije. Hute se, po običaju, smestio za masivni radni sto, ali nije skinuo kaput, tako da se zaista videlo da odlazi. Ja sam sedeo naspram njega, u kožnoj fotelji namenjenoj klijentima. Lampa od opala bacala je živu svetlost koja me je zasenjivala.

– Eto, Gi... gotovo je – rekao je Hute uzdahnuvši.

Jedan od predmeta zatekao se na stolu. Možda je pripadao baš onom onižem smeđem muškarcu zabrinutog pogleda i podbulog lica, koji nas je zadužio da pratimo njegovu ženu. Tokom popodnevni sati, ona se u garni hotelu u Ulici Vital, nedaleko od Avenije Pol Dumer, sastajala s drugim muškarcem, niskim, smeđim i podbula lica.

Hute je zamišljeno gladio bradu, prose-

du bradu koja mu je gutala obraze iako je bila kratka. Njegove krupne, svetle oči odsutno su se zagledale u prazninu. Desno od stola, pletena stolica na kojoj sam sedeo u radno vreme. Iza Hutea, police od tamnog drveta prekrivaju polovinu zida: tu su poređani godišnjaci i razni imenici iz proteklih pedeset godina. Hute mi je često govorio kako su oni nezamenljivo sredstvo za rad, od kojeg se nikada nije odvajao. Kao i da ti godišnjaci, i imenici, sačinjavaju najdragoceniju i najdirljiviju biblioteku koja se može posedovati jer su upravo na njihovim stranicama popisana sva ljudska bića, stvari i iščezli svetovi o kojima još jedino oni svedoče.

– Šta nameravate sa svim ovim imenicima
– pitao sam Hutea pokazujući na police širokim pokretom ruke.

– Ostaviću ih ovde, Gi. Nastaviću da plaćam zakup prostora.

Bacio je brz pogled oko sebe. Dvokrilna vrata na ulazu u malu susednu prostoriju bila su širom otvorena, tako da su se mogli videti ležaj od pohabanog somota, kamin i ogledalo koje je odražavalo nizove imenika i godišnjaka, kao i Huteov lik. Naši klijenti često su čekali u toj prostoriji. Persijski tepih zastirao je parket. Na zid, pored prozora, bila je okačena jedna ikona.

– O čemu razmišljate, Gi?

– Ni o čemu. Zadržavate ovaj prostor, dakle?

– Da. Dolaziću povremeno u Pariz i Agencija će mi poslužiti za smeštaj.

Pružio mi je tabakeru s cigaretama.

– Nalazim da će biti manje tužno ako sačuvam Agenciju takvu kakva je.

Ima više od osam godina otkako radimo zajedno. On je lično osnovao tu privatnu detektivsku agenciju 1947. godine i, pre mene, saradivao s mnogim ljudima. Naša uloga bila je da klijentima dobavimo ono što je Hute nazivao „informacijama o moralu“. Sve se, kao što je rado ponavljao, odvijalo među „svetskim ljudima“.

– Verujete li da ćete moći da živite u Nici?

– Svakako.

– I neće vam biti dosadno?

Odbio je dim iz cigarete.

– I tako moramo u penziju jednog dana, Gi.

Ustao je s naporom. Hute je imao više od sto kilograma i bio visok metar i devedeset pet.

– Voz mi polazi u osam i pedeset pet. Imamo vremena za jedno piće.

Pošao je ispred mene hodnikom što vodi do predsoblja. Ono je imalo čudan ovalni oblik i ispranožute zidove. Jedna crna akten-tašna, to-

liko puna da se nije mogla zatvoriti, ležala je na podu. Hute je podiže. Nosio ju je obuhvatajući je rukom.

– Nemate prtljag?

– Sve sam već poslao.

Hute je otvorio ulazna vrata, a ja sam ugasio svetlo u predsoblju. Pred vratima, malo je oklevao pre nego što ih je zatvorio, a od onog metalnog škljocaja meni je uzdrhtalo srce. Obeležio je završetak jednog dugog razdoblja u mom životu.

– Ovo stvarno izaziva crne misli, zar ne, Gi – obratio mi se Hute izvadiвши iz džepa svog kaputa veliku maramicu kojom je obrisao čelo.

Na vratima je još stajala pravougaona pločica od crnog mermera na kojoj je pozlaćenim, svetlucavim slovima bilo ugravirano:

K. M. Hute
privatni detektiv

– Ostaviću je – rekao mi je Hute.

Potom je okrenuo ključ u bravi.

Pošli smo Avenijom Nejl do Trga Perer. Pala je noć, ali iako je počinjala zima, vazduh je bio mlak. Na Trgu Perer seli smo u baštu *Hortenzija*. Hute je voleo taj kafe zato što su u njemu

stolice bile „kao nekada“.

A vi, Gi, šta ćete raditi – upitao me je nakon što je popio gutljaj konjaka s vodom.

– Ja? Pratim jedan trag.

– Jedan trag?

– Da. Trag moje prošlosti...

Izgovorio sam to svečanim tonom koji mu je izmamio osmeh.

– Oduvek sam verovao da ćete jednoga dana doći do saznanja o svojoj prošlosti.

Ovoga puta bio je ozbiljan i to me je dirnulo.

– Međutim, vidite, Gi, pitam se ipak da li je to vredno truda...

Zaćutao je. O čemu li je sanjario? Možda o sopstvenoj prošlosti.

– Daću vam jedan ključ od vrata Agencije. Možete s vremena na vreme otići tamo. To bi me radovalo.

Dao mi je ključ koji sam gurnuo u džep pantalona.

– I telefonirajte mi u Nicu. Obaveštavajte me... u vezi s vašom prošlošću...

Ustao je i stegao mi ruku.

– Želite li da vas otpratim na stanicu?

– Oh, ne... ne... To je tako tužno...

Pruživši korak, izašao iz kafea izbegavajući

da se okrene, a mene je obuzeo osećaj praznine. Taj čovek mi je mnogo značio. Bez njega, bez njegove pomoći, ko zna šta bi bilo sa mnom kada me je pre desetak godina snašao gubitak pamćenja i kada sam počeo da tapkam u mraku. Dirnuo ga je moj udes i zahvaljujući svojim brojnim vezama, nabavio mi je čak i krštenicu.

– Uzmite – kazao mi je, otvarajući jedan veliki koverat koji je sadržao ličnu kartu i pasoš. Od sada se zovete „Gi Rolan“.

I taj detektiv, kome sam došao da bih ga pitao je li vešt da pronade svedoke ili tragove moje prošlosti, dodao je:

– Dragi moj „Gi Rolan“, počevši od ovog časa, ne gledajte više u prošlost i počnite da mislite o budućnosti. Ja vam predlažem da radite sa mnom...

Osetio je sažaljenje prema meni zato što je i on – a to sam tek kasnije saznao – izgubio tragove sopstvenog života, pa se čitav jedan njegov deo naglo sunovratio a da mu nije ostavio ni najmanju nit, najmanju sponu sa prošlošću. Jer, šta su mogli imati zajedničko ovaj umorni starac, koga posmatram dok nestaje u noći u svom otrcanom kaputu i s velikom crnom torbom, i nekadašnji igrač tenisa, onaj lepi, plavi baltički baron, Konstantin fon Hute?